Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2024/6008

2024 10 9

Rekomendacijos nacionaliniams teismams dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikimo

(C/2024/6008)

2024 m. rugsėjo 1 d. įsigaliojus 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES, Euratomas) 2024/2019, kuriuo iš dalies keičiamas Protokolas Nr. 3 dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto ([1]), Teisingumo Teismas ir Europos Sąjungos Bendrasis Teismas nuo šiol dalijasi jurisdikcija priimti prejudicinius sprendimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų priimtų aktų galiojimo.

Atsižvelgiant į šį nepaprastai svarbų pokytį, būtina atnaujinti Rekomendacijų nacionaliniams teismams dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikimo ([2]) tekstą. Kaip ir ankstesnėse šių rekomendacijų versijose, šiame tekste primenami pagrindiniai proceso dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą elementai ir informacija, į kurią, norėdami kreiptis į Teisingumo Teismą, turi atsižvelgti nacionaliniai teismai; be to, jiems pateikiama praktinė informacija, susijusi ne tik su prašymų priimti prejudicinį sprendimą forma ir turiniu, bet ir su pirmine šių prašymų analize, atliekama vos tik juos gavus Teisingumo Teisme, siekiant nustatyti teismą, turintį jurisdikciją juos nagrinėti. Jį nustačius, prašymą priimti prejudicinį sprendimą iš esmės tokia pačia tvarka nagrinėja arba Teisingumo Teismas, arba Bendrasis Teismas. Išskyrus išimtinį peržiūros atvejį, Bendrojo Teismo priimami sprendimai ir nutartys yra galutiniai ir turi tokią pačią galią kaip ir tie, kuriuos priima Teisingumo Teismas.

([1]) OL L, 2024/2019, 2024 8 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2019/oj.
([2]) OL C 380, 2019 11 8 , p. 1.

Turinys

		Punktai
Įžanga		1–2
I.	Visiems prašymams priimti prejudicinį sprendimą taikomos nuostatos	3–39
	Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančios institucijos	3–7
	Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir apimtis	8–11
	Tinkamas kreipimosi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo momentas	12–13
	Prašymo priimti prejudicinį sprendimą forma ir turinys	14–20
	Asmens duomenų apsauga ir prašymo priimti prejudicinį sprendimą nuasmeninimas	21–22
	Prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir nacionalinės bylos medžiagos perdavimas Teisingumo Teismui	23–24
	Teismo, turinčio jurisdikciją priimti sprendimą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, nustatymas Teisingumo Teisme	25–29
	Proceso dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir nacionalinio proceso sąveika	30–32
	Bylinėjimosi išlaidos ir nemokama teisinė pagalba	33–34
	Proceso eiga Teisingumo Teisme ar Bendrajame Teisme ir veiksmai, kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas imasi jiems priėmus sprendimą arba nutartį	35–37
	Išimtinė Teisingumo Teismo galimybė peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį	38–39
II.	Nuostatos, taikomos ypač skubiai nagrinėtiniems prašymams priimti prejudicinį sprendimą	40–48
	Pagreitintos procedūros ir sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros taikymo sąlygos	41–43
	Prašymas taikyti pagreitintą procedūrą arba sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą	44–46
	Teisingumo Teismo ar Bendrojo Teismo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo ir pagrindinės bylos šalių susižinojimas	47–48
Priedas – Pagrindiniai prašymo priimti prejudicinį sprendimą elementai		

Įžanga

1. Europos Sąjungos Sutarties (toliau – ESS) 19 straipsnio 3 dalies b punkte ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 267 straipsnyje numatytas kreipimasis dėl prejudicinio sprendimo priėmimo yra esminis Europos Sąjungos teisės mechanizmas. Juo siekiama užtikrinti vienodą šios teisės aiškinimą ir taikymą Sąjungoje, suteikiant valstybių narių teismams priemonę, kuria naudodamiesi jie gali prejudicine tvarka pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar dėl Sąjungos institucijų, įstaigų ar organų priimtų aktų galiojimo, turint omenyje, kad, nors visi prašymai priimti prejudicinį sprendimą turi būti teikiami Teisingumo Teismui, atsakymus į nacionalinių teismų klausimus pateikia, atsižvelgiant į prašymo dalyką, arba Teisingumo Teismas, arba Bendrasis Teismas.

2. Procesas dėl prejudicinio sprendimo priėmimo grindžiamas Teisingumo Teismo ar Bendrojo Teismo ir valstybių narių teismų glaudžiu bendradarbiavimu. Siekiant užtikrinti, kad šis procesas būtų visiškai veiksmingas, būtina priminti jo pagrindinius elementus ir paaiškinti iš esmės identiškai suformuluotas Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo procedūros reglamentų nuostatas, be kita ko, susijusias su prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančia institucija, jo dalyku ir apimtimi, taip pat jo forma ir turiniu. Šie paaiškinimai, taikomi visiems prašymams priimti prejudicinį sprendimą (I), papildomi nuostatomis dėl ypač skubiai nagrinėtinų prašymų priimti prejudicinį sprendimą (II) ir priedu, kuriame glaustai išdėstyti visi prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodytini elementai.

I. **Visiems prašymams priimti prejudicinį sprendimą taikomos nuostatos**

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančios institucijos

3. Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas savo jurisdikciją priimti prejudicinį sprendimą dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar galiojimo įgyvendina tik nacionalinių teismų iniciatyva, nesvarbu, ar pagrindinės bylos šalys prašė pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą. Kadangi bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas yra atsakingas už sprendimo priėmimą, tik jis, atsižvelgdamas į konkrečias kiekvienos bylos aplinkybes, turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti būtina pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą ir pateikiamų klausimų svarbą.

4. Teismo sąvoka aiškinama kaip autonomiška Sąjungos teisės sąvoka, atsižvelgiant į visetą veiksnių, kaip antai į tai, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi institucija yra įsteigta pagal įstatymus, ar ji nuolatinė, ar jos jurisdikcija yra privaloma, ar procesas joje grindžiamas rungimosi principu, ar ji taiko teisės normas ir ar ji nepriklausoma.

5. Valstybių narių teismai gali pateikti Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kai mano, kad jų sprendimui priimti reikalingas Teisingumo Teismo ar Bendrojo Teismo sprendimas dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar galiojimo (žr. SESV 267 straipsnio antrą pastraipą). Kreipimasis dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, be kita ko, gali būti ypač naudingas tais atvejais, jei nacionaliniame teisme kyla naujas Sąjungos teisės aiškinimo klausimas, svarbus bendrajam interesui vienodai taikyti šią teisę, arba jei esama jurisprudencija nesuteikia reikiamo aiškaus atsakymo esant naujai taikomai teisei ar naujoms faktinėms aplinkybėms.

6. Klausimui kilus nagrinėjant bylą teisme, kurio sprendimai pagal nacionalinę teisę negali būti toliau skundžiami teismine tvarka, toks teismas privalo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą (žr. SESV 267 straipsnio trečią pastraipą), išskyrus atvejus, jei šiuo klausimu jau yra suformuota jurisprudencija arba jei teisingas nagrinėjamos teisės normos aiškinimas nekelia jokių pagrįstų abejonių.

7. Be to, pagal suformuotą jurisprudenciją, nors nacionaliniai teismai gali atmesti jiems nurodytus Sąjungos institucijos, įstaigos ar organo akto negaliojimo pagrindus, tik Sąjungos teismas turi išimtinę jurisdikciją pripažinti tokį aktą negaliojančiu. Jeigu valstybės narės teismas turi abejonių dėl tokio akto galiojimo, jis privalo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą ir nurodyti priežastis, dėl kurių jam kyla tokių abejonių. Atsižvelgiant į prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalyką, sprendimą šiuo klausimu turėtų priimti Teisingumo Teismas arba Bendrasis Teismas (žr. šių rekomendacijų 25–29 punktus).

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir apimtis

8. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą turi būti teikiamas dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar galiojimo, o ne dėl nacionalinės teisės normų išaiškinimo ar fakto klausimų, kilusių nagrinėjant pagrindinę bylą.

9. Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas gali priimti sprendimą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą tik tuo atveju, jeigu nagrinėjamoje pagrindinėje byloje taikytina Sąjungos teisė. Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas būtinai turi nurodyti visas svarbias faktines ir teisines aplinkybes, kuriomis remdamasis jis mano, kad byloje gali būti taikomos Sąjungos teisės nuostatos.

10. Dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą, teikiamų dėl Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos išaiškinimo, reikia priminti, kad, remiantis Chartijos 51 straipsnio 1 dalimi, Chartijos nuostatos skirtos valstybėms narėms tik tais atvejais, jeigu jos įgyvendina Sąjungos teisę. Nors gali būti skirtingų tokio įgyvendinimo atvejų, iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą turi būti aiškiai ir nedviprasmiškai matyti, kad nagrinėjamoje pagrindinėje byloje taikoma kita nei Chartija Sąjungos teisės norma. Kadangi Sąjungos teismas neturi jurisdikcijos priimti sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, kai teisinė situacija nepatenka į Sąjungos teisės taikymo sritį, vien tokį prašymą teikiančio nacionalinio teismo nurodytomis Chartijos nuostatomis negalima pagrįsti šios jurisdikcijos.

11. Galiausiai, nors tam, kad priimtų sprendimą, Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas būtinai atsižvelgia į nacionalinio teismo prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodytą pagrindinėje byloje nagrinėjamam ginčui taikomą teisę ir šio ginčo faktines aplinkybes, jie patys netaiko Sąjungos teisės šiam ginčui. Priimdami sprendimą dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar galiojimo Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas stengiasi pateikti atsakymą, kuris būtų naudingas sprendimui pagrindinėje byloje priimti, tačiau būtent prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į tokį atsakymą, turi imtis reikiamų veiksmų ir prireikus netaikyti nacionalinės teisės normos, kuri pripažinta nesuderinama su Sąjungos teise.

Tinkamas kreipimosi dėl prejudicinio sprendimo priėmimo momentas

12. Nacionalinis teismas gali pateikti Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kai nustato, kad jo sprendimui priimti būtinas sprendimas dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar galiojimo. Iš tiesų būtent nacionalinis teismas gali geriausiai įvertinti, kurioje nacionalinio proceso stadijoje reikia pateikti tokį prašymą.

13. Vis dėlto, kadangi procesas Teisingumo Teisme ar Bendrajame Teisme pradedamas remiantis šiuo pašymu ir šie teismai turi turėti visą informaciją, kuria remdamiesi galėtų patikrinti, ar turi jurisdikciją atsakyti į pateiktus klausimus, o jeigu ją turi, į tuos klausimus atsakyti naudingai, būtina, kad sprendimas kreiptis dėl prejudicinio sprendimo priėmimo būtų priimtas toje proceso stadijoje, kurioje prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas gali pakankamai tiksliai nurodyti pagrindinėje byloje taikomą teisę ir tokios bylos faktines aplinkybes, taip pat joje kylančius teisinius klausimus. Dėl gero teisingumo vykdymo taip pat gali būti tikslinga dėl prejudicinio sprendimo priėmimo kreiptis pasibaigus teisminiams ginčams.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą forma ir turinys

14. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą gali būti bet kokios formos, kuri yra leidžiama pagal nacionalinę teisę, tačiau reikia turėti omenyje, kad šis prašymas yra proceso Teisingumo Teisme ar Bendrajame Teisme pagrindas ir kad jis įteikiamas visiems Protokolo dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto (toliau – Statutas) 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims, visų pirma visoms valstybėms narėms, kad jie galėtų pateikti savo pastabas. Kadangi dėl nurodytos priežasties prašymas priimti prejudicinį sprendimą turi būti išverstas į visas oficialiąsias Europos Sąjungos kalbas, nacionalinis teismas turi jį surašyti paprastai, aiškiai, tiksliai ir be perteklinės informacijos. Praktika rodo, kad dešimties puslapių paprastai pakanka tinkamai išdėstyti taikomai teisei ir faktinėms aplinkybėms, kuriomis remiantis teikiamas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, taip pat kreipimosi į Teisingumo Teismą motyvams.

15. Prašymo priimti prejudicinį sprendimą turinys identiškai nurodytas Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnyje ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 199 straipsnyje, taip pat trumpai pakartotas šių rekomendacijų priede. Be pačių pateikiamų prejudicinių klausimų, prašyme priimti prejudicinį sprendimą turi būti:

— trumpai išdėstomas pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo dalykas ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nustatytos reikšmingos faktinės aplinkybės ar bent jau išdėstomi faktai, kuriais grindžiami prejudiciniai klausimai,

— pateikiamas nacionalinių nuostatų, kurios nagrinėjamu atveju galėtų būti taikomos, turinys ir prireikus reikšminga nacionalinė teismų praktika, taip pat

— išdėstomos priežastys, paskatinusios prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantį teismą kelti klausimą dėl tam tikrų Sąjungos teisės nuostatų išaiškinimo ar galiojimo, ir jo nustatytas ryšys tarp šių nuostatų bei pagrindinėje byloje taikomų nacionalinės teisės aktų.

Nepateikus kurios nors pirma nurodytos informacijos, Teisingumo Teismui ar Bendrajam Teismui, remiantis atitinkamai Teisingumo Teismo procedūros reglamento 53 straipsnio 2 dalimi ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 225 straipsniu, gali tekti nuspręsti, kad jie neturi jurisdikcijos priimti sprendimo dėl pateiktų prejudicinių klausimų, arba motyvuota nutartimi atmesti prašymą priimti prejudicinį sprendimą kaip nepriimtiną.

16. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą nacionalinis teismas turi pateikti tikslią informaciją apie pagrindinės bylos faktinėms aplinkybėms taikomas nacionalinės teisės nuostatas ir Sąjungos teisės nuostatas, kurias prašoma išaiškinti arba kurių galiojimas ginčijamas. Kiek įmanoma, ši informacija turi apimti tiek nuorodas į teisės aktų, kuriuose yra atitinkamos nuostatos, tikslų pavadinimą ir jų priėmimo datą, tiek su jų paskelbimu susijusią informaciją. Jeigu pateikiamos nuorodos į jurisprudenciją, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo taip pat prašoma nurodyti atitinkamo sprendimo ar nutarties ECLI numerį („European Case Law Identifier“).

17. Jeigu mano, kad to reikia siekiant suprasti bylą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas gali trumpai išdėstyti esminius pagrindinės bylos šalių argumentus. Verta priminti, kad verčiamas tik pats prašymas priimti prejudicinį sprendimą, o ne šio prašymo priedai.

18. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas taip pat gali glaustai nurodyti savo nuomonę, kaip reikėtų atsakyti į prejudicinius klausimus. Tai gali būti ypač naudinga taikant pagreitintą procedūrą arba prireikus sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

19. Galiausiai teikiamus klausimus reikia nurodyti atskiroje ir aiškiai išskirtoje sprendimo ar nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalyje, pageidautina, jo (jos) pradžioje arba pabaigoje. Šie klausimai turi būti suprantami patys savaime, kad nekiltų būtinybė remtis prašyme nurodytais motyvais siekiant juos suprasti.

20. Tam, kad būtų lengviau skaityti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, svarbu, kad jis Teisingumo Teismui būtų pateiktas spausdintinis, kad sprendimo ar nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą puslapiai ir pastraipos būtų sunumeruoti. Ranka surašyti prašymai priimti prejudicinį sprendimą nenagrinėjami.

Asmens duomenų apsauga ir prašymo priimti prejudicinį sprendimą nuasmeninimas

21. Tam, kad būtų užtikrinta optimali asmens duomenų apsauga Teisingumo Teismui ar Bendrajam Teismui nagrinėjant bylą, įteikiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims ir vėliau skelbiant informaciją apie sprendimą ar nutartį, kuriais užbaigiamas procesas, visomis oficialiosiomis Sąjungos kalbomis, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo, kuris vienintelis susipažinęs su visa nacionalinės bylos medžiaga, prašoma nuasmeninti bylą ir, pvz., pakeisti prašyme minimų fizinių asmenų vardus ir pavardes tam tikromis raidėmis, taip pat nenurodyti informacijos, kuria remiantis šiuos asmenis galima būtų identifikuoti. Kadangi plačiai naudojamasi naujomis informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis ir ypač paieškos sistemomis, nuasmeninimas netenka prasmės, kai prašymas priimti prejudicinį sprendimą jau įteiktas Statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims ir kai Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje jau paskelbtas pranešimas apie atitinkamą bylą.

22. Jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas turi nominatyvią prašymo priimti prejudicinį sprendimą versiją, kurioje nurodomi pagrindinės bylos šalių vardai ir pavardės ir visi kontaktiniai duomenys, ir nuasmenintą tokio prašymo versiją, jo prašoma Teisingumo Teismui perduoti abi šias versijas, kad Teisingumo Teismui ar Bendrajam Teismui būtų lengviau tvarkyti bylą.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir nacionalinės bylos medžiagos perdavimas Teisingumo Teismui

23. Prašyme priimti prejudicinį sprendimą turi būti nurodyta jo data, jis turi būti pasirašytas ir išsiųstas Teisingumo Teismo kanceliarijai elektroniniu būdu arba paštu (adresu Greffe de la Cour de justice, Rue du Fort Niedergrünewald, L-2925 Luxembourg). Dėl priežasčių, visų pirma susijusių su poreikiu užtikrinti greitą bylos nagrinėjimą ir optimalų bendravimą su prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiu teismu, Teisingumo Teismas rekomenduoja minėtam teismui naudotis taikomąja programa e-Curia. Su prieigos prie šios taikomosios programos, leidžiančios elektroniniu būdu pateikti ir įteikti procesinius dokumentus, suteikimo tvarka ir jos naudojimo sąlygomis galima susipažinti institucijos interneto svetainėje CURIA – Procedūra – Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (europa.eu). Tam, kad Teisingumo Teismui ir Bendrajam Teismui būtų lengviau tvarkyti prašymus priimti prejudicinį sprendimą, o būtent užtikrinti jų vertimą į visas oficialiąsias Europos Sąjungos kalbas, nacionalinių teismų prašoma, be prašymo priimti prejudicinį sprendimą originalo, pateikto per e-Curia, adresu editable-versions@curia.europa.eu atsiųsti šio prašymo teksto versiją, kurią galima redaguoti ([3]).

24. Prašymas priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo kanceliarijai pateikiamas su visais dokumentais, kurie yra svarbūs ir naudingi Teisingumo Teismui ir Bendrajam Teismui nagrinėjant bylą, kartu nurodant tikslius pagrindinės bylos šalių ir jų atstovų (jeigu paskirti) kontaktinius duomenis, pridedant pagrindinės bylos medžiagą arba jos kopiją. Ši medžiaga (arba jos kopija), kuri gali būti perduota elektroniniu būdu arba paštu, visą Teisingumo Teisme ar Bendrajame Teisme vyksiančio proceso trukmę bus saugoma kanceliarijoje, kur su ja galės susipažinti Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys, jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nenurodė kitaip.

Teismo, turinčio jurisdikciją priimti sprendimą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, nustatymas Teisingumo Teisme

25. Nors dėl teisinio saugumo ir spartesnio proceso visi prašymai priimti prejudicinį sprendimą turi būti teikiami Teisingumo Teismui, nebūtinai jis pats pateiks atsakymą į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimus. Jį pateiks arba Teisingumo Teismas, arba Bendrasis Teismas, atsižvelgiant į prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalyką.

26. Kaip matyti iš Statuto 50b straipsnio pirmos pastraipos, Bendrasis Teismas turi jurisdikciją nagrinėti pagal SESV 267 straipsnį pateiktus prašymus priimti prejudicinį sprendimą, kurie yra susiję tik su viena ar keliomis toliau išvardytomis sritimis:

— bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema,

— akcizais,

— muitinės kodeksu,

— tarifiniu prekių klasifikavimu pagal Kombinuotąją nomenklatūrą,

— kompensavimu ir pagalba keleiviams atsisakymo vežti ar transporto paslaugų atidėjimo ar atšaukimo atvejais,

— šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema.

Vis dėlto to paties straipsnio antroje pastraipoje nurodyta, kad Teisingumo Teismas išsaugo jurisdikciją nagrinėti prašymus priimti prejudicinį sprendimą, kuriuose keliami savarankiški pirminės teisės, tarptautinės viešosios teisės, bendrųjų Sąjungos teisės principų ar Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos aiškinimo klausimai. Todėl dėl kiekvieno Teisingumo Teismui pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą atliekama pirminė analizė Teisingumo Teismo procedūros reglamento 93a straipsnyje numatyta tvarka, kaip išdėstyta toliau.

([3]) Versija, kurią galima redaguoti, atitinka dokumentą, parengtą naudojant tokią teksto tvarkymo programinę įrangą, kaip „Microsoft Word“, „OpenOffice Writer“, „Google Docs“ arba „Pages“. Skirtingai nuo atvaizdavimo principu pagrįstos programinės įrangos, kaip antai PDF, teksto versija, kurią galima redaguoti, iš tiesų leidžia tiesiogiai apdoroti tekstą siekiant jį naudoti bylos tvarkymo eigoje, visų pirma vertimo raštu etape.

27. Jeigu Teisingumo Teismo pirmininkas, padedamas savo pavaduotojo ir pirmojo generalinio advokato, išanalizavęs prašymą priimti prejudicinį sprendimą, mano, kad jis susijęs tik su viena ar keliomis pirmesniame šių rekomendacijų punkte nurodytomis konkrečiomis sritimis, jis apie tai informuoja Teisingumo Teismo kanceliariją, o ji nedelsdama perduoda minėtą prašymą Bendrojo Teismo kanceliarijai. Pastaroji prašymą oficialiai įregistruoja ir procesas tęsiamas Bendrajame Teisme pagal jo Procedūros reglamento nuostatas, iš esmės identiškas Teisingumo Teismo procedūros reglamento nuostatoms.

28. Vis dėlto, jeigu atlikus prašymo priimti prejudicinį sprendimą pirminę analizę pirmininkas, pirmininko pavaduotojas ir pirmasis generalinis advokatas mano, kad jis yra susijęs ne tik su viena ar keliomis konkrečiomis sritimis, bet ir su kitomis sritimis arba jame keliami savarankiški klausimai dėl pirminės teisės, tarptautinės viešosios teisės, Sąjungos teisės bendrųjų principų ar Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos išaiškinimo, toks prašymas nedelsiant perduodamas išsamesnei analizei Teisingumo Teismo bendrajame susirinkime, kuriame dalyvauja visi Teisingumo Teismo teisėjai ir generaliniai advokatai. Jeigu atlikęs šią analizę Teisingumo Teismas mano, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs tik su viena ar keliomis Statuto 50b straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytomis konkrečiomis sritimis, jį Teisingumo Teismo kanceliarija nedelsdama perduoda Bendrojo Teismo kanceliarijai ir procesas tęsiamas šiame teisme pagal jo Procedūros reglamento nuostatas. Kitais atvejais procesas tęsiamas Teisingumo Teisme pagal jo Procedūros reglamento nuostatas. Atitinkamo teismo kanceliarija nedelsdama informuoja prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą apie šios analizės rezultatą ir tampa vieninteliu pastarojo teismo kontaktiniu asmeniu.

29. Pagal Statuto 54 straipsnio antrą pastraipą Bendrasis Teismas, konstatavęs, kad neturi jurisdikcijos nagrinėti prašymo priimti prejudicinį sprendimą, motyvuota nutartimi jį perduoda Teisingumui Teismui. Pagal SESV 256 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą Bendrasis Teismas taip pat gali bet kurioje proceso stadijoje nuspręsti perduoti prašymą Teisingumo Teismui, jeigu mano, kad byloje reikalingas principinis sprendimas, galintis turėti įtakos Sąjungos teisės vienovei ar darnai. Nacionalinis teismas nedelsiant informuojamas apie perdavimą.

Proceso dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir nacionalinio proceso sąveika

30. Nors nacionalinis teismas išsaugo jurisdikciją imtis laikinųjų apsaugos priemonių, ypač kai teikia prašymą įvertinti Sąjungos teisės galiojimą, pateikus prašymą priimti prejudicinį sprendimą bylos nagrinėjimas nacionaliniame teisme sustabdomas, kol Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas priims sprendimą.

31. Nors laikoma, kad Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas turi nagrinėti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kol jo neatsiėmė jį pateikęs teismas, reikia turėti omenyje, kad procese dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo vaidmuo – prisidėti prie veiksmingo teisingumo vykdymo valstybėse narėse, o ne teikti konsultacines nuomones dėl bendrų ar hipotetinių klausimų. Kadangi procesas dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą suponuoja, kad šį prašymą pateikusiame teisme iš tikrųjų nagrinėjama byla, šis teismas turi informuoti Teisingumo Teismą ar Bendrąjį Teismą apie visus procesinius veiksmus, galinčius turėti poveikio jo prašymui, ypač apie reikalavimų atsisakymą ar draugišką ginčo pagrindinėje byloje sprendimą ir bet kokią kitą aplinkybę, dėl kurios nutraukiamas teismo procesas. Nacionalinis teismas taip pat turi informuoti Teisingumo Teismą ar Bendrąjį Teismą apie sprendimą, priimtą išnagrinėjus skundą dėl sprendimo ar nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, ir jo pasekmes šiam prašymui. Siekiant tinkamos proceso dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą eigos ir išvengti, kad Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas skirtų laiko ir išteklių bylai, kuri gali būti nutraukta arba netekti dalyko, svarbu, kad tokia informacija Teisingumo Teismui ar Bendrajam Teismui būtų perduota kuo greičiau.

32. Be to, nacionaliniai teismai turi atkreipti dėmesį į tai, kad prašymo priimti prejudicinį sprendimą atsiėmimas gali turėti poveikio panašių bylų nagrinėjimui prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme. Kai kelių nacionaliniame teisme nagrinėjamų bylų baigtis priklauso nuo Teisingumo Teismo ar Bendrojo Teismo atsakymo į šio teismo klausimus, tikslinga, kad nacionalinis teismas, prieš pateikdamas prašymą priimti prejudicinį sprendimą, šias bylas sujungtų, kad Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas galėtų atsakyti į pateiktus klausimus, net jeigu viena ar kelios bylos būtų nutrauktos.

Bylinėjimosi išlaidos ir nemokama teisinė pagalba

33. Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme vykstantis procesas dėl prejudicinio sprendimo priėmimo yra nemokamas ir jie nesprendžia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme nagrinėjamos bylos šalių bylinėjimosi išlaidų klausimo. Šį klausimą turi spręsti minėtą prašymą pateikęs nacionalinis teismas.

34. Jei pagrindinės bylos šalis neturi pakankamai lėšų, Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas gali jai suteikti nemokamą teisinę pagalbą su procesu susijusioms išlaidoms, visų pirma atstovavimo išlaidoms, padengti. Tačiau tokia pagalba suteikiama tik tuo atveju, jeigu atitinkama šalis jos negavo pagal nacionalinę teisę arba jeigu suteikus pagalbą pagal nacionalinę teisę nebūtų padengtos ar būtų tik iš dalies padengtos su procesu Teisingumo Teisme ar Bendrajame Teisme susijusios išlaidos. Bet kuriuo atveju šios šalies prašoma pateikti Teisingumo Teismui ar Bendrajam Teismui visą informaciją ir patvirtinamuosius dokumentus, kuriais remiantis galima įvertinti jos realią ekonominę situaciją.

Proceso eiga Teisingumo Teisme ar Bendrajame Teisme ir veiksmai, kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas imasi jiems priėmus sprendimą arba nutartį

35. Per visą proceso trukmę Teisingumo Teismo ar Bendrojo Teismo kanceliarija palaiko ryšį su prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiu teismu ir jam perduoda visų procesinių dokumentų kopijas, taip pat prireikus prašymus patikslinti ar paaiškinti informaciją, jeigu nuspręsta, kad tokie patikslinimai ar paaiškinimai būtini tam, kad būtų naudingai atsakyta į šio teismo pateiktus klausimus.

36. Pasibaigus procesui, kurį paprastai sudaro rašytinė ir žodinė dalys, Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas priima sprendimą dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimų. Vis dėlto tam tikrais atvejais sprendimą dėl šių klausimų Teisingumo Teismui ar Bendrajam Teismui gali tekti priimti nerengiant žodinės proceso dalies ar net neprašant, kad Statuto 23 straipsnyje nurodyti suinteresuotieji asmenys pateiktų rašytines pastabas. Visų pirma taip yra tuo atveju, jeigu prejudicinis klausimas yra tapatus klausimui, dėl kurio Teisingumo Teismas arba Bendrasis Teismas jau yra priėmęs sprendimą, jeigu atsakymą į tokį klausimą galima aiškiai nustatyti iš jurisprudencijos arba jeigu toks atsakymas nekelia jokių pagrįstų abejonių. Tokiais atvejais, remdamiesi atitinkamai Teisingumo Teismo procedūros reglamento 99 straipsniu ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 226 straipsniu, sprendimą dėl pateikto klausimo Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas priims skubiai, motyvuota nutartimi, kurios taikymo sritis ir privalomoji galia prilygsta sprendimo taikymo sričiai ir privalomajai galiai.

37. Paskelbus sprendimą arba pasirašius nutartį, kuriais užbaigiamas procesas, atitinkamo teismo kanceliarija siunčia tokį sprendimą arba nutartį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Kitaip nei Teisingumo Teismo sprendimų ir nutarčių atveju, Bendrojo Tesimo sprendimai ir nutartys įsigalioja Statuto 62b straipsnio antroje pastraipoje numatytomis sąlygomis. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašoma informuoti, nelygu atvejis, Teisingumo Teismą arba Bendrąjį Teismą apie veiksmus, kurių buvo imtasi pagrindinėje byloje gavus šį sprendimą ar nutartį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašoma perduoti savo galutinį sprendimą, kartu aiškiai nurodant Teisingumo Teismo ar Bendrojo Teismo bylos numerį, adresu Follow-up-DDP@curia.europa.eu.

Išimtinė Teisingumo Teismo galimybė peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį

38. Kaip matyti iš SESV 256 straipsnio 3 dalies trečios pastraipos, Bendrojo Teismo sprendimus klausimais, perduotais dėl prejudicinio sprendimo, tais atvejais, jei yra didelis pavojus, kad bus paveikta Sąjungos teisės vienovė ar darna, išimties tvarka Statute nustatytomis sąlygomis ir neperžengiant jame nustatytų ribų gali peržiūrėti Teisingumo Teismas. Šiuo klausimu Statuto 62 straipsnio antroje pastraipoje nurodyta, kad tokiais atvejais pasiūlymą peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį per vieną mėnesį nuo jų priėmimo pateikia Teisingumo Teismo pirmasis generalinis advokatas, o Teisingumo Teismas per vieną mėnesį nuo šio pasiūlymo gavimo nusprendžia, ar Bendrojo Teismo sprendimas ar nutartis turėtų būti peržiūrėti. Taigi iš kartu aiškinamų šių nuostatų, taip pat Statuto 62b straipsnio antros pastraipos matyti, kad Bendrojo Teismo sprendimas ar nutartis įsiteisėja tik suėjus nurodytiems terminams arba, jei pradedama peržiūros procedūra, kurios tvarka numatyta Teisingumo Teismo procedūros reglamento 194 ir 195 straipsniuose, pasibaigus šiai procedūrai.

39. Vis dėlto, kadangi peržiūros procedūra turėtų būti išimtinė, svarbu, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas būtų kuo greičiau informuojamas apie tai, kad gautas (arba ne) pasiūlymas peržiūrėti Bendrojo Teismo sprendimą ar nutartį. Todėl Teisingumo Teismo procedūros reglamento 193a straipsnyje numatyta, kad jeigu negauta pasiūlymo peržiūrėti, apie tai nedelsiant informuojamas prašymą priimti prejudicinį pateikęs teismas, o tai reiškia, kad Bendrojo Teismo sprendimas ar nutartis įsiteisėja. Kitu atveju šis nacionalinis teismas turi laukti Teisingumo Teismo sprendimo dėl pirmojo generalinio advokato pasiūlymo, o pritarus šiam pasiūlymui, peržiūros procedūros pabaigos, kad sužinotų, ar Teisingumo Teismas patvirtins Bendrojo Teismo priimtą sprendimą ar nutartį, ar nuspręs, kad jie turi įtakos Sąjungos teisės vienovei ar darnai – tokiu atveju Teisingumo Teismo po peržiūros pateiktas atsakymas į prejudicinius klausimus pakeičia Bendrojo Teismo atsakymą.

II. **Nuostatos, taikomos ypač skubiai nagrinėtiniems prašymams priimti prejudicinį sprendimą**

40. Kaip numatyta Statuto 23a straipsnyje, taip pat Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105–114 straipsniuose ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 237 straipsnyje, tam tikromis aplinkybėmis prašymas priimti prejudicinį sprendimą gali būti nagrinėjamas taikant pagreitintą procedūrą arba sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą. Dėl šių procedūrų taikymo sprendžia, nelygu atvejis, Teisingumo Teismas arba Bendrasis Teismas gavęs atskirą, tinkamai motyvuotą nacionalinio teismo prašymą, kuriame nurodomos teisinės ir faktinės aplinkybės, pateisinančios šios procedūros (šių procedūrų) taikymą, arba išimties tvarka ex officio, jeigu tai atrodo būtina atsižvelgiant į bylos pobūdį arba jos aplinkybes.

Pagreitintos procedūros ir sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros taikymo sąlygos

41. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnį ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 237 straipsnį prašymas priimti prejudicinį sprendimą gali būti nagrinėjamas taikant pagreitintą procedūrą, nukrypstant nuo šių reglamentų nuostatų, jeigu dėl bylos pobūdžio reikia, kad ji būtų greitai išnagrinėta. Kadangi dėl šios procedūros taikymo kyla didelių suvaržymų visiems proceso dalyviams, be kita ko, visoms valstybėms narėms, kurių prašoma pastabas raštu ar žodžiu pateikti per daug trumpesnius nei įprasta terminus, prašyti ją taikyti reikia, tik jeigu susidaro ypatingos aplinkybės, kurios patvirtina skubą, pateisinančią tai, kad Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas greitai atsakytų į pateiktus klausimus. Tai gali būti atvejai, kai kyla didelis ir tiesioginis pavojus visuomenės sveikatai arba aplinkai, kurį greitas Teisingumo Teismo ar Bendrojo Teismo sprendimas galėtų padėti užkirsti, arba kai dėl ypatingų aplinkybių per itin trumpą laiką turi būti išsklaidyti neaiškumai, susiję su pagrindiniais nacionalinės konstitucinės teisės arba Sąjungos teisės klausimais. Tačiau, remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, didelis skaičius asmenų arba teisinių situacijų, kuriems gali turėti įtakos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimas, kurį šis priims po kreipimosi į Teisingumo Teismą prejudicine tvarka, svarbūs ekonominiai padariniai arba prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui tenkanti pareiga greitai priimti sprendimą savaime negali būti laikomi išimtinėmis aplinkybėmis, galinčiomis pagrįsti pagreitintos procedūros taikymą.

42. Tokios pozicijos juolab reikia laikytis dėl Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje numatytos prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros. Ši procedūra, kurią galima taikyti tik Teisingumo Teismui ir tik SESV trečiosios dalies V antraštinėje dalyje „Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė“ nurodytose srityse, joje dalyvaujantiems asmenims lemia dar daugiau suvaržymų, nes ja ribojamas šalių, kurioms leidžiama pateikti rašytines pastabas, skaičius, o ypatingos skubos atvejais ji leidžia visiškai atsisakyti rašytinės proceso Teisingumo Teisme dalies. Todėl prašyti taikyti šią procedūrą reikėtų tik susiklosčius tokioms aplinkybėms, kai absoliučiai būtina, kad Teisingumo Teismas labai greitai priimtų sprendimą dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimų.

43. Nors šiame dokumente neįmanoma išvardyti visų tokių aplinkybių, ypač dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę reglamentuojančių Sąjungos teisės normų įvairovės ir raidos, nacionalinis teismas gali pateikti prašymą taikyti prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą, pavyzdžiui, SESV 267 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytu atveju, kai atsakymas į pateiktą klausimą yra lemiamas siekiant įvertinti asmens, kuris yra sulaikytas ar kuriam atimta laisvė, teisinę situaciją, arba kai kyla ginčas dėl mažamečių vaikų tėvų valdžios ar tokių vaikų globos, jei pagrindinės bylos baigtis priklauso nuo atsakymo į prejudicinį klausimą, o įprastos procedūros taikymas gali labai ar net nepataisomai pakenkti vaiko ir (vieno iš jo) tėvų santykiams ar jo raidai ir integracijai į šeimos ir socialinę aplinką. Tačiau paprasti ekonominiai interesai, net jeigu jie yra svarbūs ir teisėti, teisinis netikrumas, kuris gali turėti įtakos pagrindinės bylos šalių ar kitų

panašių bylų šalių padėčiai, didelis skaičius asmenų arba teisinių situacijų, kuriems gali turėti įtakos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimas, kurį šis priims po kreipimosi į Teisingumo Teismą prejudicine tvarka, ar didelis bylų, kurioms gali turėti įtakos Teisingumo Teismo sprendimas, skaičius savaime negali būti laikomi aplinkybėmis, galinčiomis pagrįsti prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros taikymą.

Prašymas taikyti pagreitintą procedūrą arba sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą

44. Tam, kad Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas galėtų greitai nuspręsti, ar reikia taikyti pagreitintą procedūrą arba sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą, prašyme turi būti tiksliai išdėstytos teisinės ir faktinės aplinkybės, patvirtinančios skubą, ir, be kita ko, nurodyta rizika, kuri atsirastų taikant įprastą procedūrą. Jei įmanoma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas taip pat turi glaustai nurodyti savo nuomonę, kaip reikėtų atsakyti į pateiktus klausimus. Ši informacija pagrindinės bylos šalims ir kitiems procese dalyvaujantiems suinteresuotiesiems asmenims leidžia lengviau išdėstyti savo poziciją, todėl padeda paspartinti procesą.

45. Prašymas taikyti pagreitintą procedūrą arba sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą visais atvejais turi būti suformuluotas nedviprasmiškai, kad kanceliarija nedelsdama galėtų nustatyti, kad bylos medžiagą reikia tvarkyti laikantis specialios tvarkos. Todėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo prašoma tiksliai pažymėti, kurią iš dviejų procedūrų prašoma taikyti konkrečiu atveju, ir savo prašyme nurodyti konkretų atitinkamo Procedūros reglamento straipsnį (Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsnį ar Bendrojo Teismo procedūros reglamento 237 straipsnį, skirtus pagreitintai procedūrai, arba Teisingumo Teismo procedūros 107 straipsnį, skirtą sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrai). Ši informacija turi būti nurodyta aiškiai matomoje nacionalinio teismo sprendimo ar nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą vietoje arba atskirame jo rašte.

46. Glaustai išdėstyti patį sprendimą ar nutartį dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą dar svarbiau skubos atveju, nes tai leidžia paspartinti procesą.

Teisingumo Teismo ar Bendrojo Teismo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo ir pagrindinės bylos šalių susižinojimas

47. Teismo, kuris teikia prašymą taikyti pagreitintą procedūrą arba sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą, prašoma tokį prašymą ir patį sprendimą ar nutartį dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikti per taikomąją programą e-Curia arba elektroniniu paštu (DDP-GreffeCour@curia.europa.eu), kartu pateikiant jo (jos) teksto versiją, kurią būtų galima redaguoti.

48. Tolesniam Teisingumo Teismo ar Bendrojo Teismo susirašinėjimui su prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiu teismu ir pagrindinės bylos šalimis palengvinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo taip pat prašoma nurodyti elektroninio pašto adresą, kuriuo Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas galėtų su juo susisiekti, taip pat pagrindinės bylos šalims atstovaujančių asmenų elektroninio pašto adresus.

PRIEDAS

Pagrindiniai prašymo priimti prejudicinį sprendimą elementai

Šiame priede trumpai primenami pagrindiniai elementai, kurie turi būti nurodyti prašyme priimti prejudicinį sprendimą. Kartu nurodomi šių rekomendacijų punktai, kuriuose minėti elementai išdėstyti detaliau.

Kiekviename prašyme priimti prejudicinį sprendimą, nesvarbu, ar jis pateikiamas elektroniniu būdu, ar paštu, reikia nurodyti:

1) prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantį teismą ir prireikus kolegiją ar kitą kompetentingą konkrečios sudėties teismą (šiuo klausimu žr. 3–7 punktus);

2) pagrindinės bylos šalis ir prireikus joms prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiame teisme atstovaujančius asmenis (vis dėlto dėl pagrindinės bylos šalių žr. šių rekomendacijų 21 ir 22 punktus, susijusius su asmens duomenų apsauga);

3) pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo dalyką ir reikšmingas faktines aplinkybes (žr. 15 punktą);

4) reikšmingas nacionalinės teisės ir Sąjungos teisės nuostatas (žr. 15 ir 16 punktus);

5) priežastis, dėl kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančiam teismui kyla Sąjungos teisės aiškinimo arba galiojimo klausimų (žr. 8–11 ir 15–18 punktus);

6) prejudicinius klausimus (žr. 19 punktą);

7) prireikus tai, ar prašymą reikia nagrinėti taikant specialią tvarką, pvz., kai Teisingumo Teismas ar Bendrasis Teismas jį turi išnagrinėti ypač skubiai (žr. 40 ir paskesnius punktus).

Kiek tai susiję su formos reikalavimais, pažymėtina, kad prašymų priimti prejudicinį sprendimą tekstas turi būti spausdintinis, šiuose prašymuose turi būti nurodyta data ir jie turi būti pasirašyti; pageidautina juos siųsti Teisingumo Teismo kanceliarijai elektroniniu būdu kartu su visais bylai nagrinėti naudingais ir svarbiais dokumentais (šiuo klausimu žr. šių rekomendacijų 20–24 punktus, o, kiek tai susiję su ypač skubiai nagrinėtinais prašymais, žr. 44–48 punktus).

Rekomenduojami dokumentų pateikimo Teisingumo Teismui ir Bendrajam Teismui būdai

Siekdamas užtikrinti optimalų bendravimą su teismais, kurie teikia prašymus priimti prejudicinį sprendimą, Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas rekomenduoja naudoti šiuos dokumentų pateikimo būdus:

1) teikiant prašymą priimti prejudicinį sprendimą (ar kitus su tokiu prašymu susijusius dokumentus):

   — pasirašytas prašymo priimti prejudicinį sprendimą (ar kitų su tokiu prašymu susijusių dokumentų) originalas teiktinas per taikomąją programą *e-Curia*. Su prieigos prie šios nemokamos ir saugios taikomosios programos tvarka ir jos naudojimo sąlygomis galima susipažinti adresu https://curia.europa.eu/jcms/jcms/P_78957/lt/,

   — prašymo priimti prejudicinį sprendimą (ar kitų su juo susijusių dokumentų) teksto versija, kurią galima redaguoti, teiktina adresu editable-versions@curia.europa.eu;

2) galutinis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimas, priimtas Teisingumo Teismui ar Bendrajam Teismui priėmus sprendimą ar nutartį dėl tokio prašymo (prireikus nuasmenintas, be kita ko, siekiant paskelbti internete), teiktinas adresu Follow-up-DDP@curia.europa.eu